

Ved tvende Skrivelser af Dags Dato meddeler ligeledes Ministeren for Handel og Søfart, at han ønsker her i Tinget at fremsætte:

Forslag til Lov om Sønneringen m. m. og Forslag til Lov om Navigationsundersøgningen.

Udenfor Dagsordenen giver jeg Ordet til den højtærede Justitsminister, for at han kan fremsætte det nys anmeldte Lovforslag.

Justitsministeren (Zahle): Det Lovforslag, jeg herved skal have den Ære at fremsætte for det høje Ting, er Forslag til Lov om Kontrol med Len, Stamhuse, Fideikommissgodser og Pengefideikommissser. Denne Kontrol har hidtil været ført af Embedspersonalet i Justitsministeriet, og de dermed forbundne Udgifter har været afholdte af Statskassen. I den Kommission, som nylig har beskæftiget sig med hele dette Spørgsmaal om Len, Stamhuse og Fideikommissser, var der fra alle Sider Ønske om, at Lenskontrollen skulde betales af dem, den omfatter, i Forhold til de Godsers Ejendomsskyldværdi og de Kapitalers Størrelse, som er underkastet Kontrollen. De Værdier, det her drejer sig om, andrager i alt noget over 350 Mill. Kr. Det er for det første Len, det vil sige Grevskaber og Friherreskaber, som er oprettede i Henhold til Grevernes og Friherreernes Privilegier af 25. Maj 1671, dernæst Stamhuse og Fideikommissgodser, der er oprettede enten i Henhold til Danske Lov 5—2—65 eller ved kgl. Bevilling, og endelig Pengefideikommissser. Det er jo naturligt, at alle disse Ejendomme og Værdier, der med et Ord kan betegnes som Majorater, kun kommer et meget begrænset Antal Samfundsborgere til gode, og da det kun er disse faa Samfundsborgeres Interesse, der væretages ved Statskontrollen, er det ikke mere end rimeligt, at Majoratsnyderne selv kommer til at betale de med Kontrollen forbundne Omkostninger. Dette tænkes ifølge Forslaget udført paa den Maade, at der det første Aar opkræves $\frac{1}{4}$ pro mille af den Sum, som Ejendomsskyldværdien af Godserne og Pengefideikommissernes Kapitalværdi udgør; det vil i alt blive noget over 89,000 Kr. Disse vil ikke alle medgaa til Kontrollen i det første Aar, men naar dog dette Beløb opkræves, er det, fordi det er ønskeligt, at der det første Aar skal være rigeligt med Penge til Raadighed, for det første til Etablering og

Udstyrelse af Kontorer o. s. v., og dernæst, fordi det ikke med Bestemthed kan siges, hvor meget Kontrollen vil komme til at koste, idet det kan være, at enkelte af de Embedsmænd, som ansættes ved Kontrollen, kan have Krav paa en særlig Anciennetetsberegning af deres Lønning, saa at der kan komme til at medgaa lidt mere, end man strengt havde beregnet dertil, og endelig, for at der kan henlægges noget til en Pensionsfond, idet det er Lovforslagets Mening, at Majoratsnyderne ikke alene skal lønne de Embedsmænd, der ansættes ved Lenskontrollen, men ogsaa skal skaffe Midler til Veje til deres Pensionering. Den almindelige aarlige Udgift ved Lenskontrollen antages efter en Opgørelse, som findes specificeret i de Bemærkninger, som ledsager Lovforslaget, at ville blive ca. 55,000 Kr. Det er ikke Meningen, at der aarlig skal opkræves netop $\frac{1}{4}$ pro mille, men det er Meningen, at der hvert Aar skal opkræves det, som maa antages at ville medgaa til Lenskontrollen, naar den er traadt i Virksomhed, saaledes at Afgiften for det følgende Aar hvert Aar fastsættes af Justitsministeriet. De Beløb, som skal opkræves fra Majoratsnyderne, skal indbetales direkte til Lenskontrollen. Ved denne skulde ansættes en Lenssekretær, som naturligvis bliver en juridisk Embedsmand; det er vel naturligt, at Departementschefen for Justitsministeriets andet Kontor, som i en Aarrække har staaet i Spidsen for disse Sager, medens de har været henlagte under Ministeriet, bliver Lenssekretær; det er vist alle gaaet ud fra. Under ham vil der saa være at ansætte en Kontorchef, med Hensyn til hvilken Embedsmand jeg skal gøre den særlige Bemærkning, at det ikke er Meningen, at der ved hans Udpegelse skal lægges særlig Vægt paa juridiske Kundskaber, men derimod paa, at det er en Mand, som er inde i Godsadministration og kender noget til Landbrug, og som kan være til Nytte som praktisk Vejleder, med Indsigt i de praktiske Spørgsmaal, der rejser sig under Lenskontrollen. Der indkommer mange Klager til Justitsministeriet, som altsaa vil komme til Lenskontrollen, fra Gaardfæstere, der klager over det Forhold, i hvilket de staaer til Godset, eller paa anden Maade angaaende Spørgsmaal af ren praktisk Landbrugskaraktær; og det er derfor ønskeligt, at den Kontorchef, som her bliver ansat, er en Mand, der forstaaer sig paa disse Forhold og kan være til Vejledning i saadanne Spørgsmaal. Endvidere vil være at ansætte en Fuld-